

ZEMPLÉN.

Társadalmi közlöny.

MECJELEN HETENKINT EGYSZER.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 „ 50 kr.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezekből fogadtatnak el.
A kéziratok nem adatraak vissza.

A nyilt-térben minden három hasábos garmond-sor díjja 20 kr.

Hirdetési díj:

A hirdetéseknek minden egyes szó után 2 kr. fizetendő.

Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.

Minden egyes beiktatás után kincstári illeték 30 kr.

Az ipari oktatást és házi ipart terjesztő felvidéki egyesület

Kassán dec. hó 19-én tartott első közgyűléséről.

A számtalan csapás és szerencsétlenség mellett, melyek hazánkat a vizás politika, az elhanyagolt közgazdaság és mostoha évek hármasszövetségének rombolásai folytán érték, kevés oly lehangelő jelenséget észlelhetünk, mint azt, hogy: az iparos osztály szemünk láttára napról-napra súlyed, hatalmas hivatásának betöltésére erejét egészen elvesztve; s hogy a nép mindjobban elszegényedik, felhagyva még azon legegyszerűbb házi foglalatosságokkal is, melyek idáig legalább önfentartásának első szükségleteivel elláták, s mennyi-annyi keresetet is biztosítanak számára.

Ezen lehangelő jelenséggel szemben annál feltűnőbb tehát, hogy piacainkat lassankint egészen elárastják a külföldi s mindenekelőtt az ausztriai ipari produktumok, sőt a házi ipar egyszerűbb czikkeiért is óriási összegek vándorolnak ki a bécsi gyárosok és nagykereskedők zsebeibe.

Igy csak a kosár és kalapfonás, a közönségesebb csipkék és a köznép által viselt díszvirágok, a rövid árúk és játékszerekre több millió forint költenek el évenként, s a mintegy 8 milliónyi árban kivitt len és kendertermékeket, szövetek alakjában mintegy 14 millió forintot vásároljuk vissza.

S daczára ezen tényeknek, éppen a belföldi ipar az, melyért kormányaink által idáig mi sem tétetett, sőt az erre vonatkozó intézkedések inkább végsínylődését mint felvirágzását idézték elő.

Annál nagyobb örömmel üdvözölhető tehát minden oly törekvés, mely e téren segítyt ígér, bárhonnan jöjjön is az, bármily kis mértékben s bármely uton is munkáljon a cél felé.

Ily szép és örvendetes törekvést képvisel azon szövetség, mely az „ipari oktatást és házi ipart terjesztő országos egyesület“ czime alatt a legközelebbi időkben megalakulva, élén oly tekintélyes férfiakat bír, mint a közoktatási és kereskedelmi miniszter, b. Sennyey Pál és Kerkapoly sá, s mely társadalmi uton, egyleti tevékenység által arra törekszik: hogy egyes nevezetesebb központokon nagyobb tanodákat állítson fel az iparosok felsőbb kiképezésére; vándortanítók és tanítónók begyakorlására, kik aztán községtől községre oktassák a nép fiait bizonyos ipari foglalkozások üzésére; hogy az egyes vidékeken az ott elhanyagolt, ipari feldolgozásra alkalmas termelvények előállítását ujjalag felelőssze; s közvetlenül szolgáljon a feldolgozott árúk értékesítésénél; — előkészítve ez által a kézmű és gyáripart, mindenekelőtt pedig a nép munkakedvét, keresetképeségét s vagyonságát emelve.

Ezen derék egyesület Péterfy József miniszteri biztos ur fáradozásai folytán az ország némely részein már idáig is igen szép gyakorlati eredményeket tud felmutatni.

S nevezett miniszteri biztos ur, a másutt elért eredmények által buzdítva, a felvidéken is kísérletet tett ezen egyesületi tevékenységnek tért szerezni, s 8 vármegye, névszerint: Abauj, Borsod, Gömör, Sáros, Szepes, XVI. szepesi város kerülete, Torna és Zemplén szövetekezése folytán, sikerült a „felvidéki ipari oktatást és házi ipart terjesztő egyesület“-et létrehozni.

Ezen — e lapokban már életjelt adott s idáig magában megyénkben több mint száz tagot

számító — egyesület első rendes közgyűlését Kassán a városház nagytermében tartá meg december 19-dikén.

Minden egyes megyebeli csoport fel lett szólítva ide képviselőket küldeni, s a zempléni csoportot annak elnöke Viczmándy Ödön, titkára Kretovics József, főtiszt. Ivánfi Ede gymnasiumi igazgató, Jesztrebszky János tevékeny iparosunk, s alulirott képviselték.

A közgyűlés összes tevékenységére itt ki nem terjeszkedhetünk, s csakis a legfontosabbakat s a megyénket érdeklőket emeljük ki.

Igy meghallgattatott a végrehajtó választmány jelentése, s az alapszabályok végleg módosítottak. E helyütt elfogadtatott a zempléni csoport elnökének felszólalása: hogy a tagsági díjak csak 1876. évi januártól szedessenek; s alulirotnak egy indítványa, mely szerint a központi választmány üléseiben megjeleni akadályozott vidéki tagok esetről-esetre mások által is helyettesíthetők.

Elnökül Bérczay Albert főispán, alelnökül Gleviczky és Novelly Sándor s titkárul Deil Jenő urak választattak meg.

A központi választmányba megyénk részéről Viczmándy Ödön elnök, Ujjalussy Mihály alelnök, Heyduk Ambrus és Kun Frigyes urak jöttek be.

A létesítendő alkotások közül mint monumentálisabbak határozottak el: Kassán egy felsőbb ipartanoda, s Lőcsén vagy Miskolczon egy női kézi munkák elsajátítására szolgáló vándortanítónői képezde felállítására.

Zemplénmegye képviselőinek kivételesen megyénk részére sikerült kieszközölniök: hogy a pénzerő aránya által megengedhetőleg a déli vidékeken a kosár és gyékény-fonás, Homonna vidékén a fának műszerű feldolgozására, Nagymihály környékén a kender és lentermelés okszerű üzésére, s a selyem bogarak tenyésztésének meghonosítására, s végül a női kézimunkák terjesztésére nézve minden eszköz felhasználtság; ugyanint tanítók kiképeztetése, veteménymagvak ingyenes kiszolgáltatása, mintatelepek felállítására által sat. sat.

A fentebbiekből tehát Zemplénmegyének minden a közügyeket szíven hordozó fia, s minden résztvevő keblü és nemesért hevülő leánya láthatja, hogyha a „szándék“ „valósággá“ lehet, áldást fog az hozni az elszegényedés felé siető néposztály küszöbére, s mindnyájunk javát mozdítandja elő közvetve, tekintélyes pénzüsszegeket tartva benn határaink között, melyek különben külföldiek kezébe szivarognak.

S hogy a szándék valósággá legyen, nem kell hozzá egyéb, mint csoportosulni a letűzött lobogó körül, s egyesíteni az erőket, melyek szétváltan tehetetlenek, míg szövetekezve nagy dolgok teremtésére hivatvák.

Vajha minél többen írának be tehát magokat a zempléni csoport elnöke Viczmándy Ödön főjegyző urnál és Kretovics József titkár urnál kapható aláírási iven az egylet alapító és évdijas tagjainul; annál is inkább, mivel ez évdijas minimuma oly csekélység, mely senkit sem riaszthat vissza a résztvétől.

Mi hiszünk, hogy Zemplén nem fog a többi hét megye megett elmaradni, s e tekintetben leg-többet bizunk a lelkes hölgyközönségben, a mely másutt is legtevékenyebb buzgalommal vált az egyesület céljainak hirdetőjévé és megszilárdítójává.

HORNYAY KÁLMÁN,
bizottsági tag.

Az önálló magyar vámterület hiveihez!

— Vége. —

A hazai iparnak tönkretétele s a magyar piacnak osztrák árukkal tökéletes elárastása végre eredményezték hogy Magyarország kereskedelmi forgalma a legnagyobb mértékben passiva lön, azaz hogy a hivatalos adatok szerint Magyarország osztrák és külföldi árukban évenként sok millióval többet fogyaszt, mint mennyi értéket maga kivisz. Az utolsó kimutatás szerint 1873. évben Magyarország kereskedése 156 millió forinttal többet hozott be, mint mennyi nyersterményt és egyéb árut mi Ausztriának vagy a külföldnek eladni voltunk képesek, s tehát ezen differenciális összeget készpénzben vagy adóssággal voltunk kénytelenek kiegyenlíteni. Ha ehez hozzáadjuk az állam kvota és kamatfizetéseit s a magánosok és intézetek által a külföldi tőkék után a országból kiküldött összegeket, mindenki előtt világosan meg van fejtve az ok, hogy mért kevesebb évről évre a készpénztöke Magyarországon, s miért oly kétségbeesztő a hitelviszonyok, s oly rémitő és általános uzsora.

Mindnyájan szenvedünk tehát a vám és kereskedelmi szerződés következményei alatt: állam, mezőgazdák, kis-iparosok, nagy-iparosok, termelők és fogyasztók egyaránt, sőt még a kereskedők is, mert az általános nyomorban minden üzlet pang, vevőik almaradnak s a pénz drágasága lehetetlenné teszi nekik az üzletben kockáztatni vagyonukat.

A mi a kereskedést illeti, a közös vámterület okozza, hogy nálunk a kereskedelem nagyobb mérvű fejlődése lehetetlen, mert kereskedőink nagyrészt a Bécsben központosuló nagykereskedésnek pusztá ügynökei. Budapest, mint az ország természetes emporiuma a közös vámterület folytán elesik azon előnytől, hogy a külföldi czégek bizományi lerakatokat telepítsenek ide, s ennek folytán Bécsnél mint világpiaczczal nem versenyezhet. Vidéki kereskedőink is ezen Bécsbe központosított előnyök folytán arra indíttatnak, hogy Bécsből s nem Budapestról szerezzék be áruikat.

S a mit egyesek és osztályok veszítenek, maga a nemzet összesége szenved alatta.

Magyarország mint tisztán földmivelő ország meg nem állhat, mert nem bírja el egy modern kulturállam költségeit. Ezt a tapasztalás bizonyítja. De mint földmivelő állam sem állhat meg, ha oly állami kapcsolatban marad, melynek következtében nemzetgazdasága évről évről inkább és inkább eladósodik, s maga az öröklött föld is külföldi hitelezők kezébe kerül. — Mint földmivelő ország sem maradhat meg Magyarország, ha a vámszövetség folytán képtelen mezőgazdasági ipart teremteni, s ennek segélyével átmenni az intenzívebb gazdálkodási módokra. Hogy akar megállni Magyarország felszaporodott terheivel vállán, s hogy akarja megfizetni adóságait, az ipar tökéteremtő ereje nélkül, mikor nyersterményeit nem értékesítheti idehaza, s nem adhatja el a külföldön, mert a távol országok olcsóbb produkciója leszorította a piacokról, s a fölemelt földadó egyszerre megdrágítja termelését és csökkenti a birtok értékét. Csak ha egyuttal áttérünk az iparra, fogunk gazdaságilag is, államilag is, kulturailag is megállhatni mint nemzet Európában; ha ezt most tenni elmulasztjuk vagy bukásnak megyünk elébe, vagy vissza kell térnünk egykori primitív és patriarchális viszonyainkhoz. Minthogy pedig ez ma, a vasutak és távirdák korában Európa közepén nem lehetséges, nincs más választás, mint komoly elszántsággal véget vetni egy tarthatatlan állapotnak, s hozzálátni egy új helyzet teremtéséhez.

Ez okokból azt tartják, hogy az osztrák-magyar vám és kereskedelmi szerződést fel kell mondani, s a monarchia tulsó felével az **önálló magyar vámterület** alapján kell egy új kereskedelmi szerződést kötni.

Magyarország és Ausztria között, melyek gazdasági viszonyai oly teljesen különbözők, vámközöség helyesen nem is képzelhető. Más vámpolitikát követel az egyik mint a másik s az erősebb fél érdekei lévén tulnyomóak, a szövetség mindenkori a gyöngébbnek gyarmati kiaknázására és gazdasági függésére fog vezetni. A helyes viszony két ily ál-

het, minthogy mindenik a maga területén saját igényeinek megfelelő vám és kereskedelmi, ipar és gazdasági, adóügyi és hitelforgalmi politikát követessen s a két ország egymással barátságos szerződésre lépjen, mely a nemzetközi forgalomban a kölcsönös érdekeket szabályozza. A két államnak ilyenmü gazdasági önállása nem zárja ki azt, hogy egymással a külfölddel szemben méltányos előnyöket ne biztosítsanak.

A közös vámterületnek illetén kettéválasztása által nem célunk megingatni azon államjogi viszonyt, melyet Magyarország és Ausztria közt az 1867. XII. t. cz. megállapított. Sőt az önálló magyar vámterületet egyenesen az 1867-ki kiegyezés természetes következményének tekintjük, mert általa a dualismus elve a gazdasági téren is megvalósíttatik.

A önálló vámterületnek felállításából még nem következik sem az, hogy Magyarország a védvám rendszert fogadja el s magas vámtételek segítségével maga körül chinai falat emel, sem az, hogy feltétlen szabadkereskedési elveket alkalmazva megnyitja határait az összes külföldi áruk özönének s kizsoritja innen az osztrák gyártmányt.

Az vámpolitika, a mennyiben a vámtarifák megállapításában fekszik, a külön vámvonal felállítását után függetlenül határozhatják meg az ország iparképessége, fogyasztási igényei, az áruk természete, a kincstár érdekei s az Ausztriával kötendő kereskedelmi szerződés kompenzationalis és politikai tekintetei szerint.

Tiltakozunk tehát a felfogás ellen, hogy kik az önálló magyar vámterületet óhajtjuk, védvámok volnának s célunk csak az lenne: a közösek nevezett de voltaképen osztrák védvám helyében magyar védvámot állítani. Igenis ellenezük az osztrák védvámok kiterjesztését Magyarországra és még inkább azok szándokolt felemelését sem akarjuk. Nem akarunk magasabb védvámot önmagunknak fizetni, mint a miyeneket ma az osztrákoknak fizetünk, sőt mindazon cikkeknek, melyeket idehaza célszerűen termelni nem lehet, az osztrák védvámok helyébe a szabadkereskedelmi rendszer értelmében egyszerű finanszvámkokat tartunk indokolva, mi által a magyar fogyasztó közönség csak nyerne az árban, olcsóbban juthatván jobb portékához. Való, hogy a magyar vámsorompó felállításával elérni akarjuk a letező magyar ipar, a hazai nyersanyagok alapján életképes fejlődésre alkalmas iparágak és nevezetesen a mezőgazdasági iparfelvirágztatását mérsékelt védvámok által: de ezt nem egyik vagy másik néposztály, sem egy vagy más vidék, nem pusztán a városi lakosság érdekében, hanem minden osztály s főleg a mezőgazdasággal foglalkozók érdekében, a nemzet jövője érdekében kívánjuk.

Mondják, kik az önálló vámterület elfogult ellenzői, hogy a vámsorompók felállítását az iparterményekben drágaság fogna követni, mert az osztrák gyáros most ingyen hozza ide áruát s ezentul fizetne tőlök a vámon. Névszerint, hogy a földbirtokos, ki buzájáért ma ezer forintot vesz be s ez összesen bizonyos mennyiségű portékát vásárol, ezentul kevesebbet szerezhetne be. Áll-e ez ellenvetés? Minden gazda tudja, hogy Mhuttleworth vagy Hornsby gépei nem drágábbak mint az osztrák vagy magyar gyárak gépei, pedig amazok fizetnek vámot ezek nem. Honnan van ez? Mert az osztrák vagy belföldi gyáros terméke árát az angoléhoz szabja, melybe már bele van tudva a vám is. Ha pl. az önálló magyar vámtarifa tekintettel mezőgazdánk érdekeire, lejjebb szabná a gépek vámtételét mint jelenleg, az osztrák iparos is kénytelen volna gyártmányát olcsóbban adni s a földbirtokos, nem hogy drágábban, de minden esetre olcsóbban vehetné gépeit, e példa illik mindenre, ipari és fogyasztási lam közt, ha politikai unióban élnek, más nem le-

szikre egyaránt. Az önálló vámsorompó felállítására tehát nem okozhat magában véve drágaságot, az árakban beállható változás attól függ, mely cikkekre minő vámtételt szabna a magyar vámtarifa. De föltéve, hogy némely árucikk a magyar tarifa által megdrágíttatnék, ez csak a magyar kincstár s közvetve az adózók hasznára szolgálna.

Az önálló vámterületnek egyik főelőnye ennélfogva abban áll, hogy a magyar piac árviszonyait a saját igényeinkhez mérve magunk szabályozhatnók. Oly kereskedelmi politikát kezdhetnénk, a minőre nekünk van szükségünk, legyen az szabadkereskedelmi vagy védvám. S oly kereskedelmi politikát folytathatnánk, melynek alapján lassanként megjavulna kedvezőtlen kereskedelmi mérlegünk, s a készpénz rengeteg kifolyása hazánkból megakadályoztatnánk.

Ezen rendkívüli közgazdasági előnyök mellett nem szabad felednünk, hogy finanziaink állapota is sűrűsöen megköveteli az önálló vámterületet, nemcsak azért, hogy a törvényhozás szabad kezét kapjon az indirekt adózás körül, hanem azon közvetlen haszon miatt is, mely a kincstárra hármasolnók, ha az összes Ausztriából és a külföldről behozott áruforgasztást, melyet az 1873-ki statisztikai hivatalos számítás 457 millióra becsül, megvámolni lehetne. Oly tárgyak vettetének ez uton adó alá, melyek a világ minden népénél a legjobban képesített adóalpnak tartatnak, mert nagyobbbrészt a módosabb osztályok által fogyasztatnak, s mindenki által csak akkor vásároltatnak, mikor az illetőnek pénze van.

Még csak azon ellenvetésre kell felelnünk, hogy Ausztria represzáliákhoz nyulna nyersterméyeinknél, ha mi iparcikkeit megvámoljuk. Nem tartunk tőle. Ily hadviselésben Ausztriának sokkal több veszteni valója volna, mint nekünk. Ausztria élelmi cikkekben és iparanyagokban ma is csak azt vásárolja tőlünk, a mit mástol olcsóbban nem kaphat, ellenben mi oly gyártmányokat veszünk Ausztriától, melyeket máshunnét jutányosabban szerezhetnénk be. A magyar nyerstermények könnyebben találunk külföldön vásárt, mint az osztrák gyártmányok, ha azok a magyar piacot elvesztenék. S miféle represzáliákat gyakorolhat okszerűen Ausztria a nélkül, hogy önmagának ne ártana vele? Ipari nyersanyagok vámtentesek, saját gyárainak érdekében: a gabona is saját fogyasztói érdekében az kell, hogy legyen; állatokat és bort ép ugy akarunk ok tőlünk olcsón venni, mint nekünk érdekünkben áll ez árukat nekik eladni. S végre ne feledjük, hogy az államjogi kapcsolatot, melyben élünk s az érdekeknek a szomszédság folytán kifejlődött szövvénye nem engedik, hogy a két nemzet önzését odáig vigye, hogy oktalan boszúból a saját kárán is a másik kárára törjön.

Mindezen előadott okok alapján, mi az önálló magyar vámterületet nemcsak károsnak és veszélyesnek nem tarthatjuk, hanem egyenesen szükségesnek, jónak, kivihetőnek és hazánk felvirágzására nélkülözhetlennek itéljük.

Ha t. (czimed) eme meggyőződésünkben osztozik, az eszme terjesztésére és a kivitelt elősegítésére nagybecsü támogatását bátorokunk kérni.

Alulírottak egy a fővárosban tartott értekezletről megbízást vettünk, hogy az önálló vámterület hivatást országban nyilatkozásra szólítsuk fel, hogy így közvélemény képződvén, a kormány és az országgyűlés a nemzet véleményéről e fontos tárgyban tudomást vehessen. Igen sok függ attól: a nemzet mit akar s komolyan akarja-e, mit helyesnek itél? Ezt megtudni, a közvéleményt kitapasztalni csak egy lehet, ha azok, kik valamely eszme mellett küzdenek: sorakoznak. Szabad országban lakunk, szabad nemzet fiai vagy ik, szabadon nyilváníthatjuk véleményünket, senki szabad szót nekünk fel-

melyek közt a Göta szilaj dühvel rohan, végig kigyózza a szép fenyvesben s igen szép látványt nyújtva. Kicsiben hasonlít hozzá a Cserna völgye Mehádia fürdője mellett.

Négy zuhatag következik egymás után. Első a „Gulló fall“ (gull-szigeti zuhatag.) A sziget itt, erdős. Nem oly magas ugyan, mint a schaffhauseni verondás szikla, de legalább tizakkora területű. Nem hiszem, hogy ezen területre valaha ember tette volna lábát, mert minden oldalról pokoli örvények környezik. A látvány vadregényességét jelentékenyen csorbitja az, hogy az ipar ki akarva zsákmányolni a vizeses erejét, a természet szép látványát nagyon körülvetta. Én tisztelen az ipart, de nem vonakodom kimondani, hogy itt szemétszur. Közvetlen a vizeses alatt van a „Tappó fall“ (tapp-szigeti zuhatag.) Ez az elébbinek fokozottabb, nagyobb ismétlése. Maga a sziget egy kopár roppant gránit tömeg. A gyárak itt már a baloldalra szorulnak. A bal ág fölött valami csudamódon ördöghidat löktek át a gránit sziklára. E hidon nem szabad egyszerre több mint két embernek átmenni. Róla a zuhatag látványa hajmeresztő. Az alant fekvő nagy angol papírgyár hosszában, (megjegyzendő, hogy itt fenyőfából készítenek papírt) erkélyt vontak s az körülbelől egyforma színvonalon fekszik a zuhataggal. Ha a lezúgó folyam jobb part-

nem róhatja. Ne legyünk tétlenek, midőn a cselekvés ideje elérkezett, vesse ki-kí lathá akarátát. T. (czimed) legjobban fogja tudni megítélni saját körében, mi uton működhetnék leginkább az önálló vámterület érdekében, miképen hozhatna létre oly nyilatkozatot, melynek súlyát okvetlen nagyra becsülné ugy a vidék, mint a főváros, mint az ország. T. czimedre kell biznunk e tárgyban legjobban belátása szerint intézkedni, s mi csak arra kérjük, hogy jelen körlevelünkre felelve, tudatni sziveskedjék, ha számíthatunk-e nagybecsü közreműködésére? Kik különben kiváló tisztelettel vagyunk t. czimednek aláztos szolgálói

„az önálló magyar vámterület érdekében működő bizottság“.

Ez ügybeni levelek intézendők Budapestre a „Pesti Napló“ vagy a „Nemzeti Hírlap“ szerkesztőségéhez.

Sátoralja-Ujhely, 1875. december 29.

A tisztelt közönség és különösen azok megnyugtatására, akik Klapka György 1849-iki honvédtábornok fogadása előkészületeihez járulni készek voltak, tudatjuk, miszerint a tisztelt tábornok urat előre nem láthatott körülmények Budapest, illetőleg Magyarhon határai ideiglenes elhagyására szólítván, távozásakor a fogadásával megbízott küldöttök egyik tagjához Bajusz Józsefhez következő tartalmu levelet intézte:

„Budapest, nov. 15. 1875.

Tisztelt honfitárs! Előre nem látott körülmények és kötelességek egy hosszabb utra kényszerítenek, a honnan alig ha térhetek vissza hat hét, vagy két hó előtt.

Nem szükséges mondanom, hogy egyike legforróbb vágyaimnak viszontláthatni azon vidéket, ahol legelőször is sikerült az 1849-iki hadjáratunkban az előre nyomult ellenséges csapatoknak győzelmesen ellenállni, és főleg kezét szoríthatni azon honfiakkal és régi bajtársaimmal, kik hazánk szent ügyéért akkor velem működtek és harcoltak.

Látogatásomat legmélyebb sajnálatomra a fennemlített körülményeknél fogva tehát februáriusig kell halasztanom, amikor egyszersmind az egyik vagy másik emlékezet évnapiját ünnepelhetjük.

Tudassa azt kérem derék zempléni honfitársaimmal és fogadja személyesen bajtársi és baráti üdvözlémet. — Klapka György. sk.“

Alulírott bizottság oda fog igyekezni, hogy a fenti levélben érintett ünnepély 1876. évi januárhó 23-án itt Sátoralja-Ujhelyben a megye székhelyén tartassék meg, minthogy a B.-Kisfalud, Keresztur és tarczali csatáknak ezen nap 26-ik évfordulója.

Mindenesetben pedig mielőtt a bizottság a t. n. tábornok ur idejövételének idejéről értesítést nyerend, azt azonnal köztudomásra hozni kötelességének ösmerendi.

MATOLAY ETELE, VICZMÁNDY ÖDÖN,
BAJUSZ JÓZSEF,

mint Klapka György tábornok fogadása rendezésével megbízottak.

Különfélék.

E lapok szerkesztőjét huzamosabb idő óta tartó betegsége szobai fogságban tartja. Ha tehát a lap szerkesztésében ez idő alatt némi hiányok mutatkoztak volna, kérjük azokat a jelzett körülménynek felróni, melynek elenyésztetése nem állott hatalmunkban. A netaláni hiányok kipótlására kétszeres erővel fogunk törekedni.

Jára tekintünk át, ott már nem látunk ipartelepét, hanem csak meredek sziklájú erdős látképet. Majd a balpart hosszában, sziklás, szép erdőn át jutunk ki egy ponthoz, melyet „Kilátás“-nak neveznek, s onnan magunk előtt látjuk a „Helvetes-fall“-t. (pokoli zuhatagot,) melyet én inkább menyeyinek neveznék, oly felséges látvány. Ez a legnagyobb. Közvetlenül fölötté látjuk a „Stamström-fall“-t, melyet az ipar még nem lepett el; aztán e kettő fölött a háttérben a tappóit és gullóit, szigeteikkel együtt, oly imponzant öszhangban, hogy a sok piszkos fűrészmalom és gyár alig tűnik szembe a természet e nagyszerű képzetében. A néző alig tud eltelni nézésével. A hatalmas elem igazi felháborodása ez, az utjába vetett akadályok fölött; s ha hátra nézünk: ellenkező kép tárul elénk. A Rajnánál jóval nagyobb folyam csöndesen foly tova az idyllyesen szép partok közt, mintha erőfeszítő munkája után csöndes sétában igyekeznék kipihenni magát. Ez ellentét meglepő. Amott a szenvedély zúgó szilaj ereje, emitt az elégtül kedély szelid nyugalma.

Még a malmói német család is elragadtatva nézte. Betérve a nagy és szép hotelbe, mely itt fekszik, e család segélye nélkül éhen, szomjan maradtam volna, mert itt sem tudott egy halandó lélek sem más nyelven, mint svédül.

Látva a zuhatagokat, azt gondoljuk, hogy nincs

A „Zemplén“ tárczája.

É s z a k o n.

— Vége. —

IV. Abo—Stockholm—Trollhätta—Göteborg.

[Folytatás.]

Megindultunk tehát Trollhättába.

A természet és művészet tárgyai közt elég olyan szép és nagyszerű van, melyet leírni nem lehet, melyet látni kell. Ilyen például a tenger. Ilyen a Bosporus. És ilyen egy nagy zuhatag. Különösen ilyenek a trollhättai vizesések.

A Göta folyó, mely a Venertóbul Venersborgnál kifolyván, Göteborgig halad s ott a tengerbe szakad, Trollhättánál vagy félórányi területen több zuhatagot képez, melyeket együtt „boszorkány fej kötője“-nek neveznek. A táj — Venersborgtól odáig — a folyó baloldalán félig-meddig lapályos, jobb-oldalt pedig hegyes, de nem nagyon érdekes. Trollhättánál azonban megszükül és igen regényessé válik a völgy, fenyvesekkel és nagyszerű sziklakkal,

A jégspás javában mint a divat térni, annyiva társadalmi m dokolva is szokást, mely annyira, amennyelgések k lem, de a tes s ekép a tev Szóval derék ságot, mely sését akkor sága vonzeró kicsaljon téli ép olyan nyo

Városur sától járó fog gatólagos m évekre, helyt amennyiben 7 mely több é mint morális nyereszkeskedés gott, miáltal Igaz, hogy e vedelmét fok fogjuk megfi nélkül, ami mellett éppet W. ur, hogy rul ez által sokkal több szereti a nyu maradni. Mi nyokat W. u séggel nem lalásunk csak melylyel bizo kozott.

A s.-a. keket segély lási gyűlését fogadtatván, magát. Ez al választatott miatt a meg nek folytán Engländer M lésen választ következő t lieber Alber Teich Zsign Knopfler Sár Goldberger Zsigmond, T Gyula, Wein senberg Sám Adolf, Róth (ku.)

gyermeket tartott első tetett arra r kesztőjének; retreméltó k egylet létre szönet szava nitás közt fo hetlen öröme vős egylet n Az izr. hitkö let magasztó jai fáradhatl let erősböde urak fáradoz óhajunk kife

az az ameri tolhasson. E hogy a hajó kon persze de a zuhata a sziklában, segélyével s Rendkívül munka volt gyományunk „dieser klein dolgozat, ho lahová, ugy illenek fölira arduum est.“

Ujra g nyában, elind napon — a ben fekvő ken“ gőzőshé aláereszkdni demes partol város is meg város ér legt Legnagyobb teljesen mode igen nagy, s

A jégsporthoz is beütközött, s a korcsolyázás javában folyik. Ezen uralgó epidemának, ép úgy mint a divat számtalan szeszélyeinek igen bajos kitérni, annyival inkább, mert a multság e neme ugy társadalmi mint egészségi szempontból némileg indokolva is van. A kiveszőfélben levő patriarkális szokást, mely a társas összejövetelekben kulminált, annyira, amennyire pótolni látszik; kedélyes tréfa és enyvelgések között eltöltött pár óra, nemcsak a szellem, de a testnek is megadja kívánt rugékonyságát s eképp a tevékenységet minden irányban fokozza. Szóval derék dolgoknak tartjuk e demokrata mulatságot, mely lehetővé teszi a „szabad“-nak fölkérését akkor is, midőn a természet rideg egyhangúsága vonzerőt egyáltalában nem gyakorol ránk, hogy kiesaljjon téli börtönünkől, melynek levegője sokszor ép olyan nyomott mint hangulatunk.

Városunkban a bor, must és hus elhasználásától járó fogyasztási adót 1876, s esetleg a hallgatóságos megújítás fentartásával 1877 és 1878. évekre, helybeli lakos Weinstein Albert bérelte ki, amennyiben 700 frtal többet ajánlott mint a város, mely több éven át volt bérlője ez adónemnek, s mint morális testület, távol tartva magát minden nyereszkeskedéstől, a méltányosság határain belül mozgott, miáltal e sulyos adónemet elviselhetővé tette. Igaz, hogy e 700 frt. többlettel W. ur. az állam jövedelmét fokozza, de az is igaz, hogy e 700 frtot mi fogjuk megfizetni és pedig nem minden zaklatás nélkül, ami pedig a mostani adóbeli tulterhelhetőség mellett éppenséggel nem kívánatos. És higye el, W. ur, hogy a mily és amennyi kellemetlenség járul ez által a közönségre, ugyanannyi vagy még sokkal több a bérlőre magára, föltéve, hogy az is szereti a nyugalmat s polgártársaival békében óhajt maradni. Mi tekintve a különben is sulyos viszonyokat W. ur vállalkozását ez idő szerint éppenséggel nem tartjuk szerencsés gondolatnak s felszólalásunk csak szelíd kiadása azon ellenszenvnek, melylyel bizonyára már eddig is uton-utfelen találkozott.

A s.-a.-ujhelyi szegény izr. iskolázó gyermekeket segélyező egyesület f. hó 21-én, tartotta alakulási gyűlését, melyben az alapszabályok végleg elfogadattván, az egyesület megalakultának jelentette ki magát. Ez alkalommal az egyesület elnökeül Dr. Deutsch választott meg, ki azonban sokfelé agazó teendői miatt a megválasztott bizalmat nem fogadhatta el, minek folytán az utánna legtöbb szavazatot nyert Engländer Mihály lett az egyesület elnökévé. E gyűlésen választott meg a nagy választmány is, mely következő tagokból áll: Szöllősy Bernát, Friedlieb Albert, dr. Ganzler Alajos, Burger Jónás, Teich Zsigmond, Waller Leopold, Singer Israel, Knopfler Sándor, dr. Schön Vilmos, Rein Rubin, Goldberger Emanuel, Schön Mór, Klein Lajos, Brody Zsigmond, Teich Ignác, Reichard Mór, Szöllősy Gyula, Weinberger Jakab, Bettelheim Jakab, Rosenberg Sámuel, Zinner Henrik, Schön Fülöp, Grosz Adolf, Roth Bernát, Fried János, Thoman, Mór.

(kn.) A „s.-a.-ujhelyi szegény izr. iskolázó gyermekeket segélyező egyesület“-nek f. hó 22-én megtartott első választmányi gyűlésében indítvány tétetett arra nézve, hogy a „Zemplén“ derék szerkesztőjének; tek. Boruth Elemér urnak azon dicséretreméltó készségeért, melylyel becses lapjában az egyesület létrejöttét előmozdította, jegyzőkönyvi köszönet szavaztassék; a mi egyhangú tetszésnyilvánítás közt fogadattott el. Ez alkalommal kifejezhetlen örömmérettel constatáljuk, miszerint ezen üdvös egyesület napról-napra nagyobb lendületet nyer. Az izr. hitközség értelmisége magáévá tette az egyesület magasztos ügyét. A hitközség legelőkelőbb tagjai fáradhatlan lelkesedéssel buzgólkodnak ez egyesület erősödéséért. Adja az ég, hogy ezen urak fáradozásait áldásdus siker koronázza! Azon óhajunk kifejezésével fejezzük be e rövid tudosi-

az az amerikai monitor, mely azokon keresztülhatolhasson. És mégis az emberi elme kigondolta, hogy a hajónak erre is járása legyen. A zuhatagokon persze nem hatolhat át; az képtelenség volna; de a zuhatagok közelében félkörben medret ástak a sziklában, s e roppant lejtős mederben zsilipek segítségével szállítják alá és emelik föl a hajókat. Rendkívül sokba került és csodálatosan sikerült munka volt ez! Isten nem hiába teremté — óshámanyaunk szerint — maga képére az embert, de „dieser kleiner Gott der Welt“ végre is hajt olyan dolgokat, hogy a nagy is meghámulhatja. Ha valóhová, ugy a trollhátai csatornára és zsilipekre illenek föliratul Horác e modata: „Nihil mortalibus arduum est.“

Ujra gyönyörködve a zuhatagok festői látványában, elindultunk — valahára vorófényes, szép napon — a nagy zsilipeken túl, a csatorna végén a nagy fekvő kies völgyön, az ott horgonyzó „Neben“ gőzöshöz. Még azután három zsilipen kellett aláereszkednünk, kevésbé szép, de azért nézni érdekes partok közt, Göteborg felé haladva. Ez a város is meglepi az idegent. Stockholm után ez a város ér legtöbbet Svédországban. Szép és nagy. Legnagyobb részében egészen új léven, építkezése teljesen modern. Lakosa hatvanezer van. Kereskedése igen nagy, s akárhány kereskedője van kik sok mil-

tásunkat, hogy az egyesület magasztos célját minél eredményesebben valósíthassa meg!

A helybeli korcsolyázó egyesület jövő januárhó elsején d. u. fél három órakor zenekísérettel meilett korcsolyázási ünnepélyt rendez.

* A karácsonyi országos vásárban ugyancsak bővíben voltak a tolvajok; mintegy 8—10 darabot fogtak el csak egy szuszra, kik különösen a czizmadiaáknál próbáltak „gazdálkodni“, hanem hát vesztők. Hát még akik szerencsésen tovább állhattak? Bizonyára ilyenek is találkoztak.

* Kengyelfutó. Valóságos „fehér holló“ mai napság, amidőn oly számtalan mindenféle parátumok léteznek, melyek hatalmasan jelképezik a „haladás“-t; athletikai clubbók, verseny-gyaloglók különbözőkülönb bravourokat csinálnak. Richter János, állítólag bécsi kengyelfutó, mindezek daczára is végig csörögte kedden délután városunkat. A nagy templomtól a zárdáépületig 8-szor futott fel s 8-szor vissza 30 perc alatt. Nem tréfa dolog! Ezen „pályafutás“ körülbelül kitett egy tisztességes félmértföldet, ha nem többet, s ily distantiát futva hátrahagyni: nem mindennapi tudóré mutat. Richter magas fogadásra 18 posta mértföldet vállalkozik megfutni 24 óra alatt. Nátunk — tudunkkal — a fogadásra senki sem volt hajlandó; mert itt a Hegyalján az efajta „garabonczás diák“ legfeljebb ilyenforma felkiáltásra ösztönzi a báméskodót: „mégis csak német — a német!“

* Az önkéntes tűzoltó-egyesület január 2-án estve Bolgáry vendéglőjében társas estélyt tart, a lefolyt 1875-ik év emlékére.

Felhívás. A „s.-a.-ujhelyi önkéntes tűzoltó-egyesület“ évi rendes közgyűlését a jövő csütörtökön 1876. évi januárhó 6-án délután 2 órakor a tornacsarnokban fogja megtartatni, melyre az egyesület összes tiszteletbeli, alapító és működő tagjai tisztelettel meghívattak. A közgyűlés tárgyai: 1. titkári jelentés a lefolyt évről; 2. az évi költségvetés előterjesztése; 3. a tisztségviselői kar megválasztása; 4. alulírott titkárnál előzetesen bejelentett netaláni indítványok. — Hornyay Kálmán, egyesületi titkár.

Tudni való. Ujévtől kezdve mindennemű postai küldemények csakis a postahivatalnál váltott fuvarlevelek mellett adathatnak fel. Ez intézkedésben ismét csak egy új monopoliumot látunk a nyomda ipar rovására. Így lesz jövőre a marha és lólevelek is, melyeket a községek az adóhivataloknál tartoznak váltani. Másféle, nem az állam által nyomtatott úrlapokon kiállított marhalevelek, ha a szabályszerű bélyeggel lesznek is ellátva, bélyegcsontítás alá esnek és meg fognak lelejteztetni. Hát aztán hallott ilyet Európa?!

Rendkívüli megyebizottsági gyűlés lesz 1876. január 12-én, az Andrássy Manó Gróf és a felső bodrogi vízbizonyosító társulat által az e. m. gácsországi vasuti társulat ellen emelt panasz fölött hozandó első fokú határozat, s a felvidéki közmunkának 1876. évi beosztása tárgyában.

A varannói közös iskola javára Varannón a nagy vendéglő helyiségében 1876. junruhó 8-án zártkörű táncvizsgalomban leend. Személyjegy 2 frt. — Családjegy 5 frt. A jótékony célzattal felülfizetések hírlapilag nyugtáztatnak. Előre jelentkezők részére kocsirol az örmezei indóházhoz és lakásról gondoskodva leend. Zene: Lányi Gyula Ungvárról. Ugyan ezen alkalommal fog megtartatni a varannói önk. tűzoltó-egyesület által rendezett sorsjáték. — Malonyai Gyula, Pereszélyi István, Czibur László, Spellenberg Gyula.

* A király-helmeczi hangarseny, mely folyó hó 19-én Szalay Anna énekesnő közreműködésével tartatott, elég csinos eredményvel sikerült. A nem éppen nagy, de tekintélyesebb számu elegans kö-

lővel birnak. S az üzletnek semmi szennyjét, salakját nem láthatni itten, csupán gyümölcsét: a jólétet, gazdagságot. Kereskedésére nézve Génua ez északon csinjágot, tisztaságára, nézve Genf, s létrejöttére nézve európai Chicago A folyam balpartján, (mert tenger még innen jó darabnyira esik,) vannak szép és nagy ligetei. Első fogadója: a „Götha-Källare“ azonban, a hová szálltam, szebb is lehetne. És lesz nemsokára, mert a nagykereskedők olyan hotelt készítenek építettni, melyben még tejedelmeket is illően elszálalhatnának.

Megnéztem a Lorenzberg nevű nyári mulatót, körülkocsiztam a város ligeteit, hol az északi nábobok nyaralói fekszenek. Olyan villát, minőt itt egy egyszerű polgár: James Dickson építtetett, s olyan kerteket és üvegházakat, minők az övéi, nálunk nem láthatni. Ez a kalmár különben a királlyal szokott vadászni és barátokozni, de e mellett folyvást kereskedik is egy kis gabonával és egy kis fával. Hja, itt az emberek nem hagynak fel azért a munkával, mivel meggazdagodtak. S gazdagodni nem nehéz, mert az ember szolgálatában áll a tenger. Hiába a gyöngy csak a tengerben terem. Tudta jól ezt Kossuth is, midőn a negyvenes években kiáltotta a jelszót: „Tengerre magyar!“ De mit ér, ha mi a tengerhez csak idegen ajku és szívű népen át juthatunk s a flumei is örökre csak olasz marad.

zönség sok művelzetet talált a kisasszony által elénekelt darabokban, ki itt is bebizonyította hivatottságát szép pályájára, s a műértőket különösen a középhangoknak bámulatosan erőteljes keresztülvitele s egészséges használata által lepte meg. Olchváry Béla ur szívhez beszélő vonójával, Ruzsicska Kálmán ur sok szépséggel eljátszott zongora-compositioival nem kevésbé fokozták azon hatást, melyhez a többi műkedvelők is igyekeztek hozzájárulni, mégpedig sikeresen. Nem is feledkeztek meg a k. helmecziek — kik ilyenkor nem szükkeblűek áldozni — hogy koszorukban, bokrétkában fogatkozzanak legyen. A hangversenyt kedélyesen tartó táncmultság követte a Mányi zenéje mellett. A tiszta jövedelemről — mely tűzoltói felszerelvények beszerzésére volt fordítandó, miként a meghívók jeleztek — még nem vagyunk értesülve.

A vallás és közoktatásügyi miniszter a tanévbeli nagy szünidőre vonatkozólag f. évi deczemberhó 10-én 30446. sz. a. következőleg intézkedett: „Az eddig aug. és szept. havakban tartott nagy szünidő, a miniszterium közvetlen rendelkezése alatt álló fő- és középtanodákban ezental, azaz f. 1875/6-i tanévről kezdve jul. és aug. hónapokban fog tartani Ehez képest tehát a tanév ezental, azaz 1876/7. évtől kezdve szept. 1-től kezdődik és június havában végződik. Ennek következtében tehát az I-ső félév szept. 1-től január 31-éig, a II-ik pedig febr. 1-től júniushó végéig tart, a többi kisebb szünidőket illetőleg a karácson ünnepi a megelőző köznappal, — az ujév napja és az ezt megelőző köznap, — a nagy hét és az eddig is szokásban levő egyes szünnapok továbbra is fentartatnak. A f. 1875/6 tanév, mely október hónapban, kivétel kezdődött-kivétel alá esvén, átmeneti intézkedéskép szemelött tartandó, hogy ezen tanév I-ső fele 1876-i február 29-én végződvén, a II-ik félév a beiratások márt. 1-én veszik kezdetüket s e félév 1876. évi június végével fejeztetik be, a többien a tanulmányi szabályok érintetlenül maradnak. Az akad. szervezeti-szabályzatnak mindazon §§-ai, melyekben bizonyos határidő kitűztetik, a fennebiek értelmében módosítandók.“

Lapunk jelen száma ez évben az utolsó. Nem bucsuzunk el a t. olvasóinktól, mert biztat a remény, miszerint az új év ismét együtt talál bennünket, mely hogy igen sok tekintetben áldásosabb legyen az eddigieknél, mindenkinek szívünkben kívánjuk. Boldog új évet!

Gyászjelentés. Cseleji Kálnásy Sándor, neje Bodó Eulalia s gyermekei: Károly és Petronella, Kálnásy Mária-Anna s férje Rimay Lehel és gyermekek Anna: id. Nemthy Ödön s neje Kolosy Karolin; Nemthy József s neje Szabó Ida és gyermekeik: Ilona, Gábor; ifj. Nemthv Ödön Paléta Lajos és neje Kolosy Mária s leányuk Aurélia; Koós Anna Juhász Györgyné, Koós Andor és Boriska fájdalomtelt bánattal jelentik édesatyjuk, nagy- és szépatyjuk s ipájuknak néhai cseleji K o l o s y K á r o l y n a k f. évi deczember 24-én életének 86-ik évében végelegyengülés következtén történt nyugodt és csendes elhunytát. A boldogultnak földi maradványai f. évi deczember 26-án d. u. 2 órakor tétettek a gálszécsi hely. hitvallásu reformált egyházban tartott gyásztisztelet után az ottani sírkertbe örök nyugalomra. Kis-Ruszkán, 1875. évi deczember hóban. Örök áldás lebegjen a szeretett családfő, jeles honpolgár s tántoríthatlan hazafi hamvai felett!

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BORÚTH ELEMÉR.

„Tengerre magyar!“ — mondám magamnak én is, midőn németeimtől elbucsuztam, kik visszatértek Malmóbe s én egyedül maradtam. Másnap reggel a „Vestá“-ra szálltam, hogy Kopenhágába menjek megnézni a dánok fővárosát és életét s megnézni a híres Thorwaldsen-muzemot. Aztán pedidig sietni gőzhajálában haza, hová tán sehonnan sem vágyik jobban vissza a szív, mint ilyen meszsze északról.

A hajón, mely reggeli nyolcz órától esti kilenczig vitt, míg a dán fővárosba értünk, valódi ritkaságokat láttam: egy szép norvég leányt, (az első szépet Varsó óta,) ki ügyvéd atyjával utazott s a sok angol turista közt egy olyat, a ki beszélt is. Találtam továbbá szívélyes kopenhágaiakat: Levisont, ki másnapra vezetömül ajánlkozott. De bár az emberek itt szívélyesek, Kopenhága érdekes város, Thorwaldsen muzeuma páratlan, a város környéke tele van szép nyaralókkal, a kikötő roppant nagy, a Sund oly széles, hogy a szemben fekvő svéd Malmót nem is lehet kivenni: mégis én már csak egy szemmel néztem mindezt, a másikkal délkelet felé tekintetem. Haza végytam, a honba, hol egyedül van otthonunk.

Dr. CHYZER KORNÉL.

M E N E T R E N D

a magyar-északkeleti és magyar-gácsországi vasut vonalain.

Szerencséről M.-Sziget felé.

A m. k. államvasp. udvar	
Pesten	ind. 10 ó. 30 p. este 7 ó. 30 p. regg.
Miskolcz	ind. 7 ó. 42 p. reggel 1 ó. 41 p. d. u.
Szerencs	érk. 8 ó. 43 p. reggel 3 ó. 27 p. d. u.
Szerencs (ebédlő)	ind. 9 ó. 5 p. délelőtt 3 ó. 59 p. d. u.
S.-a.-Ujhely (eb.)	érk. 11 ó. — délelőtt 5 ó. 44 p. d. u.
	ind. 11 ó. 30 p. délelőtt 6 ó. 30 p. este
Csap	érk. 1 ó. 49 p. délután 8 ó. 31 p. este
	ind. 2 ó. 10 p. délután 8 ó. 51 p. este
Bátyu	ind. 3 ó. 2 p. délután 9 ó. 53 p. este
	érk. 5 ó. 59 p. délután 1 ó. 29 p. éjjel
Királyháza (eb.)	ind. 6 ó. 24 p. este 2 ó. éjj. 10 ó. 42 p. d. e.
M.-Sziget	érk. 9 ó. 19 p. este 5 ó. 26 p. reg. 1 ó. 48 p. d. u.

M.-Szigetről Szerencs felé.

M.-Sziget	ind. 6 ó. 55 p. reg. 9 ó. 24 p. este 11 ó. 31 p. d. e.
	érk. 9 ó. 50 p. d. e. 12 ó. 50 p. éjjel
Királyháza	ind. 10 ó. 23 p. d. e. 1 ó. 30 p. éj. 2 ó. 31 p. d.
Bátyu	ind. 1 ó. 27 p. d. u. 5 ó. 26 p. este
	érk. 2 ó. 9 p. d. u. 6 ó. 8 p. reggel
Csap	ind. 2 ó. 31 p. d. u. 6 ó. 28 p. reggel
	érk. 5 ó. — délután 8 ó. 30 p. reggel
S.-a.-Ujhely (eb.)	ind. 5 ó. 45 p. d. u. 9 ó. 21 p. délel.
Szerencs (ebédlő)	érk. 7 ó. 48 p. este 11 ó. 2 p. délel.
Szerencs	indul 8 ó. 4 perez este 11 ó. 27 p. d. e.
Csatlak.	Miskolcz indul 9 ó. 5 perez este 1 ó. 5 p. d. u.
	A m. k. államv. udvar
Pesten	érk. 6 ó. 30 perez reggel 6 ó. 50 p. este.

Debreczenből Királyháza felé

Debreczen (ebédlő)	ind. 4 ó. 12 perez d. u. 4 ó. reggel
Nagy-Károly	indul 8 ó. este 6 ó. 42 perez reggel
Szatmár	indul 10 ó. 3 p. éjjel 8 ó. 23 p. reggel
Királyháza (eb.)	érkez 12 ó. 31 p. éjjel 10 ó. 3 p. d. e.

Királyházáról Debreczen felé.

Királyháza (eb.)	indul 3 ó. 12 p. éjjel 2 ó. 56 p. d. u.
Szatmár	indul 6 ó. 12 perez reggel 5 ó. délután
Nagy-Károly	indul 8 ó. 17 perez reggel 6 ó. 33 p. este
Debreczen (eb.)	indul 11 ó. 50 p. d. e. 9 ó. 7 p. este

Bátyuról Munkács felé.

Bátyu	indul 3 ó. 12 perez délután
Munkács	érkezik 4 ó. 23 perez délután

Munkácsról Bátýu felé.

Munkács	indul 11 ó. 49 perez délelőtt
Bátyu	érkezik 1 ó. — délután

Sátoralja-Ujhelyből Kassa felé.

Ujhely	ind. 6 ó. 9 p. este 3 ó. 11 p. éjjel 8 ó. 57 p. reg.
	érk. 6 ó. 45 perez este 9 ó. 33 p. d. e.
L.-Mihályi (eb.)	ind. 7 ó. 15 p. este 9 ó. 48 p. d. e.
Kassa	érk. 5 ó. 44 p. este 6 ó. 46 p. este 12 ó. 13 p. d. u.

Kassáról Sátoralja Ujhely felé.

Kassa (ebédlő)	indul 5 ó. 11 p. reggel 1 ó. 31 p. d. u.
----------------	--

L. Mihályi (eb.)	érk. 7 ó. 40 p. reggel 4 ó. 10 p. d. u.
S.-a.-Ujhely	ind. 8 ó. 20 p. reggel 4 ó. 54 p. d. u.
	érk. 8 ó. 56 p. reggel 5 ó. 30 p. d. u.

Ungvárról Nyiregyháza felé.

Ungvár	ind. 12 ó. 11 p. d. u. 4 ó. 39 p. reg. 7 ó. 2 p. este
	érk. 1 ó. 30 p. d. u. 5 ó. 53 p. reg. 8 ó. 16 p. este
Csap	ind. 2 ó. 41 perez délután
Kis-Várda	ind. 6 ó. 40 p. reggel 4 ó. 20 p. délután
Nyiregyháza	érk. 10 ó. 17 p. d. e. 6 ó. 46 p. este

Nyiregyházáról Ungvár felé.

Nyiregyháza	indul 6 ó. 47 p. este 8 ó. 20 perez reggel
Kis-Várda	indul 11 ó. 38 perez délelőtt
Csap	érk. 10 ó. 18 perez éjjel 1 ó. 19 perez délután
	ind. 2 ó. 51 p. d. u. 6 ó. 43 p. reg. 9 ó. 24 p. este
Ungvár	érk. 4 ó. 10 p. d. u. 7 ó. 57 p. reg. 10 ó. 38 p. este

Mező-Laborez felől Legenye-Mihályiba.

Mező-Laborez	ind. 4 ó. 21 p. reggel 10 ó. 36 p. délel.
Homonna	érk. 5 ó. 44 p. reggel 12 ó. 34 p. délután
Homonna	ind. 5 ó. 52 p. reggel 12 ó. 55 p. délután
Nagy-Mihály	ind. 6 ó. 38 p. reggel 2 ó. 25 p. délután
L.-Mihályi	érk. 8 ó. 10 p. reggel 4 ó. 29 p. délután

Legenye-Mihályi felől Mező-Laborezra.

L.-Mihályi	ind. 7 ó. 10 p. este 1 ó. 1 p. délután
Nagy-Mihály	ind. 8 ó. 46 p. este 3 ó. 42 p. délután
Homonna	érk. 9 ó. 33 p. este 5 ó. 5 p. délután
Homonna	ind. 9 ó. 41 p. este 5 ó. 5 p. délután
Mező-Laborez	érk. 11 ó. 2 p. éjjel 7 ó. 12 p. este

Árverési hirdmény.

Alexander Emánuel csödtömögéhez tartozó s.-a.-ujhelyi 776. számú tjkönyvben 1956. 1957. hr. sz. alatt, a rongyvai nagyhidontul helyezett, 1100 frtra becsült ház és belhely, továbbá azon tömeghez tartozó a kis toronyai 96. sztkönyvben 588. hr. sz. alatt jegyzett 1092 frt. 50 kr. becsértékű szőlő birtok és borház a csödtömögvezeték által árverelendő lévén, árverési első határidőül **1876. évi januárhó 17-ik napjának d. e. 9 órája**, második határidőül 1876. évi februárhó 17-ik napjának d. e. 9 órája, s mindkét árverés S.-a.-Ujhelyben a városházához tüzetik ki; miről venni szándékozók azzal értesítettek, hogy az árverési feltételek és becslési iratok alólirt tömeggondnoknál S.-a.-Ujhelyben megtekinthetők, s hogy a két birtoktest külön-külön fog árvereltetni és első határidőben becsáron felül, másodikban azon alól is eladandó lesz. Kelt S.-a.-Ujhelyben 1875-ik évi decemberhó 4-ik napján.
Ördög Mihály,
csödtömög gondnok.

Árlejtési hirdetés.

Tokaj város fúteczáját kiburkoltatni elhatározván, a 24165 frt 19 kr-ra összes vonalterm szerint kiszámítandó felerészének kiburkoltatását már az 1876. év folyamában végrehajtani kívánja, e munkálatra pályázatot hirdet, s árlejtési határidőül **1876. év január 20-ának délelőti 9 óráját** a városházához tüzi ki.

Vállalkozni kívánók ez árlejtésre azzal hivatalnak meg, hogy a költségvetési 12000 forintnak megfelelő bánatpénzzel legyenek ellátva, valamint hogy zárt ajánlatokat is ily bánatpénzzel ellátva, s oly kijelentéssel írásba tétele mellett nyújtsák be, miszerint a burkolási tervet s feltételeket teljesen ismerik.

E terv s burkolási feltételek 1875. év decz. hava 20-ik napjától Tokaj város városházánál fognak kitétetni, s az árlejtési napig vállalkozni kívánók által megtekinthetők, sőt le is másolhatók lesznek.

WÁRADY ADALBERT,
városi főbíró.

Első magyar gácsor. vasut.

Hirdmény.

Az igazgatótanácsnak van szerencséje az első magyar gácsországi vasut tisztelt részvényeseit az **1876. évi januárhó 14-én** délelőtt 10 órakor az alsó-ausztriai kereskedelmi kamara termében (Bécs, uri-utca 14.) megtartandó **harmadik rendkívüli közgyűlésére** meghívni.

Napirend:

1. Elhatározás az 1875. évi 40. magyar t. cz. alapján felemelt állami biztosítéknak megfelelő elsőbbségi kölcsön fölvétele iránt, valamint az alapszabályok e részbeni módosítása.

2. Elhatározás az 1874. évi 46. magyar t. cz. alapján fölvendő új beruházási kölcsönben leendő részvétel iránt.

Azon részvényes urak, kik legalább 25 részvény birtokában vannak, s szavazati jogokkal, élni kívánnak, fölkéretnek: miszerint az alapszabályok 40. 42. §-ai értelmében részvényeiket legfeljebb 1876. évi januárhó 6-áig az első magyar gácsországi vasut számvevőségél Bécsben, IX. ker. Kollin-utca 17. sz. a. vagy pedig a cs. k. szab. osztrák hitelintézetnél Bécsben két szám szerint rendezett s a benyújtó által aláírandó lajstrom mellett — melyek az említett két intézet pénztárainál ingyen kiszolgáltattak — betegyék. E lajstrom egyik példányát a letéteményező, a közgyűlésre érvényes igazolási jeggyel együtt veendi, mely lajstromnak visszaszolgáltatása mellett a részvények a közgyűlés megtartása után vissza fognak adadni. Meghatalmazás esetében a hitelesítendő vagy legalább két tanu által láttamozandó fölhatalmazás legkésőbbben 2 nappal a közgyűlés egybejövetele előtt a társulati irodában lesz előmutatandó.

Bécs, 1875. évi decemberhó 7-én.

3 — 3. **AZ IGAZGATÓ TANÁCS.**

Hirdmény.

Jövő 1876. évi január 1-ével az első magyar gácsországi vasut vonalain **épület- és szerzőszámára** nézve teljes kocsirakományokban való föl adásnál új különleges (8. számú árszabás lép érvénybe, mely időponttól fogva ez említett cikkre nézve a 2. számú különleges árszabásban foglalt s eddig érvényes tételek megszüntetnek

Ezen új árszabás példányai ugy a társulati állomásokban, továbbá a przemysl-i üzletvezetésénél, valamint az igazgatóságnál (Bécs, IX. Kollin-gasse 15. sz.) ingyen kaphatók.

Bécs, 1875. évi decemberhóban.

3 — 3. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Magyar-északkeleti vasut.

Hirdmény.

A bátýu-munkácsi vonalrész eddigi menetrende **1876. év januárhó 1-től kezdve** érvényen kívül helyeztetik és ugyanezen naptól kezdve az alábbi menetrend fog alkalmaztatni.

Menetrend.

Bátýu-Munkács felé.	
	(közlekedik a 211. sz. vegyes vonat)
Bátýuról	indul 3 ó. 12 perez d. u.
Strabicsó-Gorondról	" 4 " 2 " d. u.
Munkácsra	érkezik 4 " 42 " d. u.
Munkács-Bátýu felé.	
	(közlekedik a 211. sz. vegyes vonat)
Munkácsról	indul 11 ó. 30 perez d. e.
Strabicsó-Gorondról	" 12 " 15 " d. u.
Bátýura	érkezik 1 " — d. u.

Sátoralja-Ujhely. A „Zemplén“ könyvnyomdája.

Mindkét vonat csatlakozik Bátýun a 11. és 12. számú vegyes vonatainkhoz.

Budapest, 1875. decemberhóban.

3 — 3. **A VEZÉRIGAZGATÓSÁG**

Magyar-északkeleti vasut.

Hirdmény.

Ezennel van szerencsénk a t. cz. utazó közönség tudomására hozni, hogy **1876. év januárhó 1-től kezdve** a s.-a.-ujhely és legenye-mihályi között eddig közlekedett 415 valamint az ungvár-csapi vonalrészén közlekedett 313., 314., 315. és 316. számú vegyes vonatokat beszüntetjük.

Nevezett naptól kezdve tehát a 22. számú vegyes vonathoz jegyek sem Legenye-Mihályiig, sem pedig az első magyar gácsországi vasut állomásaira nem fognak kiadattni.

Budapest, 1875. december havában.

2 — 3 **A VEZÉRIGAZGATÓSÁG.**

Hirdmény.

Alólirt részéről közhírré tétetik, miszerint a szürnyegi határhoz tartozó hegyerdőn helyezett Bozsomolyván létező mintegy 600 darab tisztán kifaragott tölgyfák, különböző átméretűek, 1876-ik évi **január 4. és 5-én** ugyancsak a helyszínén részletenként szabadkézből fognak alólirt tulajdonos által eladatni. Miről venni szándékozók ezen hirdmény által értesítettek.

1 — 1. **HAZAY ÖDÖN.**

Az őszi ivadra

ajánljuk a legújabbat minden ruhakelméből, u. m. rips, cheviot, kártoly (camgarn), terno stb.; fekete és színes selyemszőveteket és bársonyokat, vászonárukat, butorszőveteket és szőnyegeket.

Dús raktár női ruhákból, köpenyek, felöltők és bundákból a legújabb divat szerint.

Mély tisztelettel a

hölgy-divatárúk s kész ruha-neműek csarnoka

„**bécsi világkiállításához**“

Budapest, hatvani-utca 2. szám a régi posta-épületben.

Vidéki rendelvények utánvétel mellett pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Minták ingyen és bérmentve. 10 — 10.

450
90
840

VÉGE

215

B

112